

JOCNOU

EMILI TEIXIDOR

Biblioteques

El rei Alfons el Magnànim, monarca del regne d'Aragó, actuava com un pirata quan ordenava assaltar els vaixells que venien d'Orient carregats de còdex grecs. No sé si el rei Alfons era un bibliòfil i si es conserven restes en algun lloc d'aquests saqueigs, que per a ell i els soldats implicats devien ser trofeus. Qualsevol que hagi visitat una exposició de còdex o de llibres antics sap que és possible que li agafi la temptació d'emportar-se'n algun perquè són joies tan ben il·lustrades, amb l'escriptura tan historiadada i –ara que es parla de la caducitat del paper– amb les pàgines de pell perquè es conservin una eternitat.

Luis Alberto de Cuenca diu que el rei assiri Asurbanipal va reunir a la capital, Nínive, una biblioteca prodigiosa en què figurava, en dotze tauletes d'escriptura cuneïforme, tota l'epopeia de *Gilgameix*, la primera obra mestra, segons l'autor, de les lletres universals. Això abans de la invenció de la impremta!

Avui dia, a internet es poden trobar reclams per als llibres vells i diu que a la xarxa hi ha 140 milions de llibres rars, antics o com se'n vulgui dir, i més de 10.000 llibreries associades a tot el món. Els preus no són baixos, sobretot les primeres edicions dels segles d'esplendor històrica, que poden fer pujar el preu a milers d'euros. O sigui, que tenir una bona biblioteca a mà és un regal que potser no apreciem prou.

A Catalunya hi ha unes 500 biblioteques repartides entre pobles i ciutats; unes 200 a la província de Barcelona. Fa goig aturar-se en pobles i poblets i veure indicat amb un rètol la ubicació de la biblioteca local com a lloc d'interès. I encara fa més goig contemplar l'edifici en què està situada, a vegades en masies o cases nobles que havien estat mig abandonades i que la rehabilitació com a espai cultural d'ús comú ha transformat. El servei de préstec de llibres és gratuït, i l'índex d'utilització del servei és del 25% de la població,

F

Fa goig aturar-se en pobles i veure indicada la ubicació de la biblioteca com a lloc d'interès

en el cas d'una sola visita, un sol servei, i un 18% els que de manera habitual freqüenten la biblioteca i la lectura.

A molts llocs hi ha grups o clubs de lectura, que es reuneixen de manera freqüent per parlar amb autors, professors, gent del món del llibre... Trobo que és molt important posar en comú, compartir, les lectures, recomanar-ne de noves, discutir sobre les opinions que el llibre ha suscitat, ajustar criteris... Em temo que el nou temps de retallades freni aquest estat del benestar cultural, ara que es podien empènyer nous projectes, però crec que amb imaginació i iniciativa es podran superar, per exemple, demanant a molta gent que té la casa plena de llibres, i no és bibliòfil, que en deixi uns quants a la biblioteca del poble o del barri, i així guanyarà espai. Hi ha mil idees per tirar endavant sense gaire despesa tot el que s'ha aconseguit. I un altre dia ja parlarem de pressupostos, de criteris en la compra de llibres, etc. *

La passió pels llibres, pels que són especials, primeres edicions, etcètera, és una afició cara. En canvi, l'accés a les biblioteques, als seus llibres i activitats, és gratuït i gratificant. Tot i la crisi i les retallades, tots podem tenir el nostre lloc en la magnífica xarxa de biblioteques de Catalunya

MESTALLQUEVIANDA

LLUÍS LLORT

Llibres de luxe... sí, què passa?

Tenint en compte la crisi en què estem xipollejant com ànecs amb rampes a les potes, parlar de luxe fa lleig i tot. El terme va associat a *champagne* i caviar, a hotels de cinc estrelles cap amunt, cambres tibats i somriures a la carta, a diamants, rellotges d'or i cotxes esportius, a iots, xalets amb piscina de bombolles i factures del cirurgià plàstic per unes quantitats pròximes al PIB d'un país africà, un dels petits, ara no vull ser exagerat. Quan un llibre porta afegida la cua "en edició de luxe" sembla que, només per aquest motiu, ja és més maco, però en èpoques com la present també pot provocar una desbandada de possibles interessats. Solen ser llibres de gran format amb una qualitat de paper, de relligat i de reproducció excel·lents, i amb continguts valuosos, pel que fa al text com, especialment, a la part gràfica.

Angle editorial ha publicat un nou volum de la col·lecció *Catalunya en blanc i negre*, que va començar mostrant imatges de la Catalunya rural i pesquera i va

anar passant per la Barcelona eròtica i la dels anys trenta, la Catalunya dels infants i la dels seixanta, la vida a la colònia i la de la burgesia. Precisament, en aquest darrer tema insisteix Lluís Permanyer a *Vides privades de la Barcelona burgesa*: 270 pàgines amb les fotografies d'arxius domèstics cedides per famílies de la burgesia barcelonina de final del segle XIX i principis del XX, amb textos de l'eminent periodista. Quant fan pagar? 49,50 euros. I dic *fan pagar* i no *quant val*, perquè de valer val molt més. Com *3D màgic Gaudí*, que té el mateix preu i ha estat publicat per Angle en català-anglès i per Electa en castellà-anglès. Es tracta d'un exhaustiu recorregut fotogràfic en format 3D de Gabi Beneyto, amb textos de Daniel Giralt-Miracle, per tota l'obra de Gaudí. La visió en aquest format, en el cas de Gaudí, és molt més que un joc perquè ofereix una tercera dimensió que multiplica per més de tres les arquitectures i els detalls de disseny.

Entre molts altres llibres de luxe que ara són al mercat, també vull comentar

Un llibre ens passeja per la mítica carretera 66

Bienvenidos a la Ruta 66. Un viaje inolvidable por la ruta más legendaria de EE.UU. (34,90 euros), publicat per Grijalbo i a càrrec de diversos autors nord-americans. És una magnífica col·lecció de fotografies (paisatges, persones i molts objectes) i, sobretot, postals, calcomanies i cromos relacionats amb la mítica carretera dels Estats Units. La van construir el 1926, època de crisi com ara, i es van aprofitar tants trams de carretera ja existents com el traçat va permetre. De 800 milles, el 1937 va passar a tenir-ne 2.450 (uns 4.000 quilòmetres). Tot i que actualment està en desús en molts estats, ha estat inspiració de tota mena de disciplines culturals. Steinbeck la va batejar com Carretera Mare, i travessa vuit estats i tres franques horàries. *